
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 7 november 2007 17:31
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: bijdrage voor gesprek met Peeters
Bijlagen: bijlage bij notitie voor gesprek met Peeters; Overleg met Minister Peeters, 8 november 2007 van 17

bijlage bij notitie
voor gespr...

Overleg met
Minister Peeters, ...

Allen,

Hierbij de notitie [redacted] voor het gesprekje van Verburg morgen met Peeters.
'k heb de stukken ook doorgestuurd naar [redacted], en hem gevraagd een en ander kort te sluiten met [redacted]

Hoop dat zo weer iedereen voldoende op de hoogte is.

groet,
[redacted]

DAB NR. 433	
M	S SG PSG
07 NOV 2007	
dienst (H) 2	KOPIE: DGT, DGW, RW5
Behandeling:	30862 Goedkeuring van het op 21 december 2005 te Middelburg tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Vlaams Gewest betreffende de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium (Trb. 2005, 310)
☒ afdoen door: M / (S) / SG / RW	
☐ advies	
☐ ambtelijk afdoen	
☐ ter kennisneming	
Vorig nr.	Nader verslag Vastgesteld 7 november 2007

2.5.H

De vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat, belast met het voorbereidend onderzoek, brengt als volgt nader verslag uit van haar bevindingen omtrent dit wetsvoorstel. Onder het voorbehoud dat de regering de in dit verslag opgenomen vragen en opmerkingen afdoende beantwoordt, acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Algemeen

De leden van de fracties van CDA, PvdA en SGP hebben kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag. De leden van de fracties van de VVD en ChristenUnie hebben met belangstelling kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag. De leden van de fractie van de SP hebben met belangstelling, maar ook met teleurstelling kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag. De leden van de fractie van de PVV hebben met grote zorg kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag. De leden van de CDA-fractie hebben, mede naar aanleiding van het werkbezoek dat de leden van de vaste commissie op 10 september jl. brachten aan Zeeland, een aantal aanvullende vragen en een vraag die betrekking heeft op de rechtsstatus van het verdrag. De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat de Schelde-verdragen voor het eind van dit jaar geratificeerd moeten zijn.

Verdieping

De leden van de fractie van de VVD vragen waarom de regering de kans op verdere verdieping van de Schelde zeer klein acht, terwijl in het Vlaamse parlement de wens tot verdere verdieping lijkt te bestaan (handelingen Vlaamse Parlement d.d. 10 juli 2007).

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen in hoeverre de langzame, gestage achteruitgang van het Schelde-estuarium en van haar habitattypen en soorten veroorzaakt is door eerdere verdiepingen van de Westerschelde.

Natuurherstel

Met instemming nemen de leden van de SP-fractie kennis van de uitleg van de regering dat de voorgestelde natuurmaatregelen geen natuurcompensatie betreffen voor de verruiming van de vaargeul, maar dat deze nodig zijn voor het in goede staat brengen van het gebied in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn. De leden van de SP-fractie nemen ook kennis van uw voorkeur voor de term "natuurherstel", in plaats van natuurcompensatie. De leden van de SP-fractie delen de analyse van de regering dat er over een reeks van jaren sprake is geweest van een langzame en gestage achteruitgang van het Schelde-estuarium. Deze leden nemen kennis van de opmerking dat de laatste 50 jaar om allerlei redenen door inpolderingen ruim 1200 hectare aan ruimte is verloren.

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of de 600 ha. alleen een kwantitatieve omschrijving is, of dat de kwaliteit van de estuariene natuur ook meegenomen wordt. Klopt de redenering van deze leden dat hoe hoger de kwaliteit van de nieuw te realiseren estuariene natuur is, des te minder hectaren aan nieuwe natuur nodig zijn? Welke berekening ligt ten grondslag aan de 600 ha.?

De leden van de SP-fractie zijn teleurgesteld over de reactie van de regering op het voorstel om te onderzoeken of de aan te leggen estuariene natuur in het Sloegebied aangelegd zou kunnen worden. Zoals de regering zelf opgemerkt heeft, is er juist in de laatste vijftig jaar veel estuariene natuur verloren gegaan. Deze vinden we deels in het Sloegebied doordat juist hier de jongste inpolderingen te vinden zijn. Andere inpolderingen vanuit de laatste 50 jaar zijn te vinden bij het havengebied van Terneuzen. Volgens de leden van de SP-fractie merkt de regering terecht op dat, hoewel niet makkelijk, het er om gaat de integrale benadering te kiezen, zodat de Schelde multifunctioneel gebruikt kan worden. Het voorstel van de SP-fractie om estuariene natuur te zoeken c.q. aan te leggen in het industriegebied acht de regering niet opportuun. Maar de regering onderbouwt deze gedachte niet. Wel wordt erkend dat er beschikbare ruimte is, maar die is volgens de regering noodzakelijk voor het behoud en een duurzame toekomst van deze haven en de industrie. Waarin de duurzaamheid wel schuilt, wordt niet uitgelegd. Kunt u dat alsnog onderbouwen? Draagt estuariene natuur juist niet bij aan die duurzame toekomst van dit haven- en industrieterrein?

De leden van de SP-fractie vragen zich af waar de stelling op is gebaseerd dat de beschikbare ruimte noodzakelijk is voor behoud en toekomst van de haven en industrie, zonder een meer natuurlijke inpassing.

De leden van de fracties van de VVD en SGP betwijfelen de noodzaak snel te beslissen over natuuraanleg, omdat de verdieping van de Schelde niet hoeft te wachten op de natuuraanleg, zie artikel 1 van het Verdrag ter uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010. Is deze uitleg van genoemd artikel 1 ook bevestigd door minister Kris Peters in het Vlaamse parlement? Genoemde leden vragen een reactie op de uitspraken van de Vlaamse minister. Deelt de regering deze uitleg van artikel 1?

De leden van de fractie van de PVV lezen in de nota naar aanleiding van het verslag, dat in recent onderzoek is geconstateerd dat de slagkracht van de hulpverleningsdiensten op de Westerschelde onvoldoende is. De veiligheid van het Schelde-estuarium dient volgens deze leden de allerhoogste prioriteit te hebben. Deze leden menen dat er geen enkele financiële bijdrage naar natuurontwikkelingsprogramma's mag gaan voordat de veiligheid op het allerhoogste niveau gegarandeerd is.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen om een andere toelichting op de zin "Om het beslag op de landbouwgronden zoveel mogelijk te beperken is het maatregelenpakket door de regering op 11 maart 2005 op minimaal 600 hectare nieuwe estuariene natuur vastgesteld". Op welke manier is het beslag op landbouwgronden met het maatregelenpakket beperkt?

Ontpoldering

Het afgraven van de Hertogin Hedwigepolder is een ingrijpende operatie. De leden van de fracties van het CDA en de ChristenUnie merken op dat er grote hoeveelheden klei afgegraven zullen moeten worden. De leden van de fractie van het CDA vragen of er reeds een bestemming voor deze klei is. Zo ja, welke bestemming? Waar wordt de klei voor gebruikt? Met wie of welke partijen zijn er onder voorbehoud afspraken gemaakt over de afname en het gebruik van deze klei? Welke prijsafspraken zijn hierover gemaakt?

De leden van de fracties van het CDA en de ChristenUnie vragen welke belangen van partijen er geschaad kunnen worden wanneer deze klei niet geleverd zou worden omdat de Hertogin Hedwigepolder niet ontpolderd wordt.

In het kader van de ontpoldering van de Hedwigepolder moeten onder andere de volgende werkzaamheden gebeuren: klei afgraven, verplaatsen van een radartoren, bouwen van een nieuw uitwateringsgemaal, een meetsysteem realiseren om zoute kwel in de aangrenzende polders te meten, omleggen van een gasleiding. De leden van de fractie van het CDA vragen of genoemde werkzaamheden kunnen leiden tot meerkosten ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Zo ja, welk onderdeel kan tot welke meerkosten leiden? De leden van de fracties van het CDA en de ChristenUnie vragen of er een totale begroting gegeven kan worden van alle kosten die betrekking hebben op de ontpoldering van de Hedwigepolder en het Zwin. Welk deel van de kosten wordt gedragen door Vlaanderen en welk deel door Nederland?

De 'verplichte' ontpoldering, als middel om te komen tot de minimaal 600 ha. estuariene natuur die aangelegd moet worden, is volgens de leden van de fractie van de PvdA een heel hangijzer. Deze ontpoldering lijkt op weinig draagvlak te kunnen rekenen. Deze leden willen graag weten of de regering het met deze constatering eens is. Het is de leden van de PvdA-fractie ter ore gekomen dat de kwaliteit van de estuariene natuur in het Verdrongen Land van Saeftinghe te wensen overlaat. Die is in ieder geval door opslibbing sterk afgenomen. De leden van de PvdA-fractie willen graag weten of het aantal te ontpolderen hectaren minder kan worden door de natuurwaarden daar weer te verhogen. De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd over welk gebied zich precies het zoekgebied voor de 600 ha. nieuwe estuariene natuur uitstrekt. De leden van de PvdA-fractie willen weten wat exact het doel is van het ontpolderen van de Hedwigepolder. Waarom wordt juist deze polder met name genoemd in het Verdrag en wordt voor de rest volstaan met een aanduiding van aantallen om te zetten hectaren? Tot slot willen de leden van de PvdA-fractie weten welk belang Vlaanderen heeft bij het ontpolderen van juist deze polder. Welke rol speelt dit gebied in de ontwikkeling van de Antwerpse haven?

De leden van de VVD-fractie hebben zich in het verleden altijd uitgesproken tegen gedwongen ontpoldering. Zij blijven dan ook onverkort staan achter de door de Kamer aangenomen motie Van der Staaij (26980, nr. 30) die stelt dat er geen sprake mag zijn van onvrijwillige landbouwgrondverwerving ten behoeve van ontpoldering. De leden van de VVD-fractie zien in de nota naar aanleiding van het verslag geen redenen dit standpunt te wijzigen.

De leden van de fractie van de PVV zijn van mening dat er geen sprake kan zijn van gedwongen ontpoldering als dit niet voor de veiligheid noodzakelijk is. Verder is hen gebleken dat de ontpoldering op onvoldoende draagvlak bij de Zeeuwse bevolking kan rekenen. Er is weinig tot geen behoefte aan extra natuur in dit gebied omdat er ruim voldoende natuur aanwezig is.

De leden van de SGP-fractie verwijzen naar de motie van de Provinciale Staten van Zeeland waarin aan Gedeputeerde Staten wordt opgedragen een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren, in overleg met het Rijk, naar alternatieven die ontpoldering kunnen voorkomen. Hoe waardeert de regering deze motie? Hoe verloopt dit onderzoek thans? Is de regering bereid om dit onderzoek waar mogelijk te ondersteunen? Hoe beziet de regering in dit verband het versterken van de natuurwaarden in het Land van Saeftinghe als alternatief voor ontpoldering? Hoe beoordeelt de regering de uitspraak, dat alternatieven niet uitsluitend rondom de Westerschelde gelegen behoeven te zijn? Is het waar dat het gevraagde onderzoek wordt uitgevoerd door 'Proses'. Zo ja, acht de regering dit een 'onafhankelijke' partij?

De leden van de SGP-fractie merken op dat de regering onvrijwillige grondverwerving ziet als een uiterste mogelijkheid voor ontpoldering. De leden van de SGP-fractie stipuleren dat onteigening naar zijn aard altijd een uiterste mogelijkheid is. De motie-Van der Staaij (26980, nr. 30) heeft echter expliciet uitgesproken, dat er géén sprake mag zijn van onvrijwillige grondverwerving voor ontpoldering. Erkent de regering deze Kameruitspraak en de implicaties daarvan?

Overig

De leden van de fracties van het CDA en de ChristenUnie vragen of verdragen tussen een nationale staat en een gewest van een nationale staat dezelfde rechtstatus hebben als een verdrag tussen twee nationale staten. Zo neen, wat zijn de internationaalrechtelijke verschillen?

De leden van de VVD- fractie zouden de regering willen vragen dieper in te gaan op de gevolgen van niet-ratificeren van het verdrag door Nederland.

De leden van de fractie van de PVV menen dat Nederland het Verdrag met Vlaanderen moet openbreken indien de uitvoering problemen oplevert.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of de kentering in de Vlaamse opvatting over het recht op verruiming betekent dat het niet meer mogelijk is dat België of Vlaanderen in de toekomst op grond van artikel 9 van het Scheidingsverdrag alsnog verdere verruiming van de vaargeul kan afdwingen?

De uitleg en uitvoering van de bepalingen in het Scheidingsverdrag over de Schelde worden aangepast aan de moderne tijd. De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom er niet voor gekozen is het Scheidingsverdrag te vervangen, zodat er alleen nog op basis van nieuwe verdragen wordt gewerkt.

De leden van de SGP-fractie hebben met verbazing geconstateerd dat de regering het volstrekt onwenselijk vindt eventuele wijzigingen van het Verdrag met Vlaanderen te bespreken. Waarom ligt dit niet in de rede, gelet op de huidige impasse rond ontpoldering en gelet op het feit dat ook het Verdrag zelf clausules tot wijziging en nader overleg bevat (zie artikel 11 Verdrag)? Waarom wil de regering daarvan geen gebruik maken? Welke andere uitweg heeft de regering dan voor ogen? Is de regering alsnog bereid om op basis van artikel 11 het overleg met Vlaanderen te zoeken om uit de ontstane impasse te komen?

De voorzitter van de commissie
R.W.F. Kortenhorst

De adjunct-griffier van de commissie
Van der Sman